

tages behørigt Hensyn til de Bestemmelser, som i den Henseende allerede ere givne, og naar de af Administrationen overholdes i den Land, hvori de ere givne, saa vil det Væsentligste af hvad der tilsigtes fra den ærede Forslagsstillers Side være opnaaet, — hvad særlig Slutningsbestemmelserne med Hensyn til Altergang og Skriftemaal angaaer, da ville de under alle Omstændigheder indtage en besynderlig Plads i denne Lov. Medens jeg kan finde den ærede Forslagsstillers Mening subjectiv taget forklarlig, vilde det efter min Anskuelse, for at bruge et mildt Udtryk, være aldeles anomalt i en Lov som denne at medtage slige Spørgsmaal, som saa ivrigt have beskæftiget Præsteverdenen; at Forslagsstilleren endog saa har begivet sig til at løse Spørgsmaalet, om Absolution skal meddeles eller ikke, for ogsaa at lette den Steen med, det er, mener jeg, aldeles urigtigt. Endelig er der endeel Bestemmelser om Benyttelse af Kirken og Kirkegaard, og jeg kan i den Henseende med Hensyn til nogle Ytringer, som bleve fremsførte af den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 7de Valgkreds (C. Peterfen), bemærke, at det er mig bekendt fra den Tid, jeg var Cultusminister, at der i dette Forhold er forekommet Vanskeligheder, som maaskee ikke ere løste paa en tilfredsstillende Maade; men jeg maa derhos udtale som min Overbevisning, at det Retteste vilde være i denne Sag at gaae administrativt tilværks; thi naar den første umiddelbare Irritation, om jeg saa maa sige, har tabt sig, og efterhaanden som Præsterne vexle, vil det vistnok let og simpelt lade sig gjøre, paa en hensigtsvarende Maade at aabne Afgangen til Kirken og Kirkegaardene. Saaledes vil Sagen ad administrativt Veie lidt efter lidt roligere kunne ordnes, og det kan i saa Henseende ikke ansøres som en væsentlig Indvending, at nogle enkelte smaa Ubequemmeligheder kunne være forbundne dermed; en saadan Ordning er langt at foretrække for at forcere Sagen igjennem og — udæste Modstanden.

Hvad jeg saaledes har ytret, har idetmindste været tilstrækkeligt til at gjøre det klart for mig, at det ikke vil være rigtigt at lade denne Sag gaae videre, end ikke til 2den Behandling,

for, hvad der vilde være en Selvfølge, at overgives til et Udvalg. Jeg har jo vel hørt Ytringer i den modsatte Retning, og saadanne Ytringer ere sandsynligvis selv fra Mænd, der ellers havde særdeles Meget mod Forslaget at indvende. Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 2den Valgkreds (Kroggh) kom saaledes, efter at have fremsat en meget fylbig Udtalelse over Lovforslaget og imod det, dog til det Resultat, at man maatte lade det gaae videre, fordi det ikke „skadede“ Noget, om der blev givet Leilighed til yderligere at drøfte denne Sag. Men naar Forhandlingerne, som nu have været fortsatte i 2 Dage, tilstrækkelig have vidnet om, at man — hvad der ogsaa, saavidt jeg forstod den sidstnævnte ærede Rigsdagsmand, var hans Mening — ikke kan vente sig noget videre Resultat deraf, kan jeg hverken finde det tilraadeligt eller naturligt, at der gives Leilighed til fortsatte Udtalelser. Det er jo klart, at naar Udtalelserne under denne Behandling have fundet Sted under det første Indtryk af Lovforslaget, saa er derved givet de væsentligste Bidrag til Thingets Opfattelse af Sagen, og saa væsentlige Bidrag med Hensyn til Opfattelse af Situationen overhovedet, som der kan ventes. Hvad der senere skal fremkomme, er jo, som Enhver veed, der har havt med sligt Maskineri at gjøre, ikke saameget Udtalelser, men visse praktiske Resultater, som man skulde kunne vente at sætte igjennem. Jeg kan saaledes ikke ønske, at Sagen fremmes videre, blot for at der skal gives Leilighed til fortsatte Udtalelser, som desuden ikke vilde indskrænke sig til Udtalelser fra dette Thing, men ogsaa komme frem andetsteds, og det er netop det, jeg ikke finder ønskeligt. Jeg finder det langt bedre, at Forhandlingen over disse Spørgsmaal kunde paa alle Trin, ogsaa udenfor Rigsdagen, foregaae paa en rolig Maade, og at den foreliggende Sags Afgjørelse her ikke skulde staae som et Skræmmebillede, saa at man kunde undgaae en Polemik, saa lidenskabelig som den, der fandt Sted for 8 Aar siden; jeg kunde ikke ansee det for heldigt, om en saadan atter kom frem; jeg maa, som sagt, finde det langt heldigere for Sagen, at Overveieelsen i det Hele kan foregaae, uden at man nu behøver at frygte for